

Dkt. Wendy L. Widder, Daniel, Kipindi cha 3, Muundo wa Kitabu cha Danieli

© 2024 Wendy Widder na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Wendy Widder katika mafundisho yake kuhusu kitabu cha Danieli. Hiki ni kipindi cha 3, Muundo wa Kitabu cha Danieli.

Katika hotuba hii, tunataka kuangalia muundo wa kitabu cha Danieli.

Kwa hivyo, kabla hatujaanza kusoma kitabu cha Danieli, nataka kuangalia muundo mkuu, muundo mkubwa wa kitabu. Na kwa kweli kuna angalau njia tatu tofauti unazoweza kufikia kitabu cha Danieli. Cha kwanza ambacho tayari tumekizungumzia, na hicho ni aina ya kitabu.

Kwa hivyo, una sura ya kwanza hadi sita, una sura ya saba hadi 12, na hizi ni hadithi za masimulizi, na hii ni unabii wa mwisho wa dunia, kwa hivyo aina mbili tofauti za vitabu. Nusu ya kitabu ni moja, nusu nyingine ni nyingine. Na tayari tumezungumzia haya kidogo, lakini nitapitia tu na kuongeza maelezo machache.

Kwa hivyo, hadithi hizi za masimulizi husimuliwa katika nafsi ya tatu, nazo ni hadithi. Zimekusudiwa kuwa za kuburudisha. Ni wazi zina umuhimu zaidi kuliko huo, lakini zimekusudiwa kuwa za kuburudisha.

Mara nyingi huainishwa kama hadithi za mahakamani au hadithi za mahakamani; unaweza kuona baadhi ya maoni. Kwa hivyo, hadithi ya mahakamani ni aina inayojulikana katika fasihi nyingine za kale za Mashariki ya Karibu ambayo inasimulia hadithi za watu waliofungwa ambao wanaishi katika nchi ya kigeni, na mara nyingi hutumikia katika mahakama ya kigeni. Kwa hivyo, wao ni watumishi na wahudumu wa mfalme wa kifalme katika nchi tofauti.

Kwa kawaida husimulia jinsi watu hawa waliotekwa—wao ndio waliokandamizwa, wana maisha mabaya, lakini wanakabiliwa na ugumu, na kwa kweli wanainuka juu ya watu wa asili, watu wa asili wa nchi hiyo. Kwa hivyo, katika Biblia, tuna mifano michache ya hii kwa kiwango kidogo. Kwa hivyo, Yusufu, katika kitabu cha Mwanzo, anachukuliwa mateka hadi Misri.

Kwanza, yuko gerezani, au ni mfungwa, ameuzwa kufanya kazi katika nyumba ya Potifa. Anafungwa gerezani, lakini kisha anaishia kutumikia katika mahakama ya Farao. Na kuna hadithi katika Mwanzo 41 na 42 ambapo Farao anaota ndoto, na anasumbuliwa na ndoto yake, na hajui inamaanisha nini.

Na wataalamu wake hawawezi kumwambia. Kwa hivyo, mmoja wao anakumbuka, oh subiri kidogo, namjua jamaa huyu, nilikutana na jamaa huyu gerezani, anaweza

kusimulia ndoto. Kwa hivyo, wanamleta Yusufu, mateka huyu wa kigeni, mahakamani, na ana uwezo wa kutatua tatizo ambalo watumishi wa mfalme wenyewe hawakuweza.

Kwa hivyo hiyo ni hadithi ya mahakamani. Una mafanikio ya mateka huyu wa kigeni mahakamani. Mfano mwingine uko katika kitabu cha Esta.

Kwa hivyo, Esta, yeye si mtumwa kitaalamu, ingawa labda hakuwa na chaguo kubwa katika hali zilizomzunguka, lakini alikuwa katika ua wa Xerxes, au Ahasuero. Na anapanda juu. Ni ladha tofauti ya hadithi ya ua, lakini ni wazo lile lile.

Katika kitabu cha Danieli, katika sura sita za kwanza, tuna hadithi baada ya hadithi ya Mfalme Nebukadneza akiwa na tatizo hili la kutatanisha, na wataalamu wake wenyewe wanashindwa kabisa kumsaidia. Na kisha anakuja mateka wa kigeni, Danieli, naye ana uwezo wa kuwashinda wataalamu wa mfalme, na analipwa kwa sababu hiyo. Kwa hivyo, hadithi za mahakamani huja katika ladha mbili tofauti.

Tuna mgogoro wa mahakama, na tuna mgogoro wa mahakama. Kwa hivyo, pambano la mahakama ni sawa na tinalopata katika Danieli 2 na Danieli 4. Na katika sura hizi zote mbili, Nebukadreza anaota ndoto yenye kusumbua, wataalamu wake hawawezi kuelezea, Danieli anaingia na kuokoa siku. Kwa hivyo, ni kama ni pambano kati ya fimbo ya kawaida ya mfalme na mateka huyu wa kigeni.

Na mateka wa kigeni anaibuka mshindi. Ni shujaa wa hadhi ya chini anayelitwa kutatua tatizo gumu, na anafanikiwa. Katika mgogoro wa mahakamani, una shujaa wako, mateka huyu wa kigeni, ambaye anakabiliwa na tishio, hatari, au hata kifo kwa sababu fulani.

Katika kitabu cha Danieli, hii iko katika Danieli 3 na Danieli 6. Katika Danieli 3, hadithi ya Shadraka, Meshaki, na Abednego, wanatupwa katika tanuru ya moto kwa sababu hawatasujudu sanamu ya mfalme. Na ni nani aliyewaambia? Naam, walichochea na wataalamu wa mfalme au maafisa wengine wa mfalme. Kwa hivyo, ni mgongano halisi kati ya maafisa wa mfalme na mateka, na bado mateka anaibuka juu.

Danieli 6 ni hadithi ya Danieli katika tundu la simba, hali kama hiyo. Danieli amejipanga na kunaswa na wenzake na kuishia kukabiliana na tundu la simba kwa sababu hiyo. Lakini mwishowe, mateka anaachiliwa na kupandishwa cheo au chochote kile.

Kwa hivyo, hii ni aina inayojulikana, na inaakisiwa katika sura hizi katika Danieli, ingawa kwa mabadiliko tofauti kidogo kuliko katika baadhi ya hadithi za kale za Mashariki ya Karibu. Kusudi la hadithi kama hii ni nini? Naam, zina madhumuni kadhaa. Kwanza kabisa, burudisha.

Ni hadithi nzuri. Baadaye kidogo, tutasoma moja kwa sauti kwa sababu lazima tu uisikie. Lazima tu uisikie.

Imekusudiwa kusikilizwa. Na kwa hivyo, yameandikwa ili kuburudisha, na yangekuwa ya kuburudisha, si lazima kwa mahakama ya kifalme au watu wa taifa hilo, lakini yangekuwa ya kuburudisha kwa wale walioshiriki utaifa wa shujaa. Kwa hivyo, wanaona jinsi wanavyokandamizwa, lakini bado tazama, wanapanda juu.

Kwa hivyo, kuburudisha na kukuza fahari ya kikabila ya kundi la watu walioshindwa. Kwa namna fulani wanaishi kwa njia ya shujaa wao, na wanaona shujaa wao akifanikiwa. Wangeweza pia kutumika kuwatia moyo watu waliokuwa wakipitia magumu kufuata mifano ya watu wema.

Kwa hivyo, hawa hapa Danieli, hawa hapa Shadraka, Meshaki, na Benegali. Wanakabiliwa na hali ngumu sana, lakini bado ni waaminifu kwa Mungu wao. Kwa hivyo, wangeweza kutumika kama mifano, haswa kwa Wayahudi, ya jinsi ya kuishi ugenini au uhamishoni.

Kwa kweli, sina uhakika kama ni kitabu; hakika ni makala kuhusu hadithi hizi kuwa mtindo wa maisha kwa watu wanaoishi nje ya nchi. Imeandikwa na Lee Humphreys, ukitaka kuitafuta kwenye Google, ambapo anasema kwamba hadithi hizi za mahakamani katika Biblia zilikusudiwa kuweka mfano huu wa jinsi watu wangeweza kuishi kwa uaminifu katika kipindi cha watu wanaoishi nje ya nchi. Pia labda zilikusudiwa kutoa matumaini.

Kwa hivyo hapa, watu hawa waliofungwa wanazona hadithi hizi, unasikia hadithi hizi ambapo watu wao wenyewe wanahudumu katika mahakama za kigeni, na kwa kweli wanasaidia, kama ilivyo katika kitabu cha Esta, anawasaidia watu wake mwenyewe na kuwasaidia wageni. Angalia tu ushawishi walio nao, ambao unaweza kuwapa watu waliofungwa tumaini hili ambalo unajua, maisha yetu yanahesabika hapa. Ingawa hatuko katika nchi yetu, bado tuna kusudi, na tuna nafasi, tunaweza kuchangia.

Katika Biblia, haswa, hadithi hizi, kama kila kitu katika Biblia kinavyokusudiwa kufanya, zinatufunulia Mungu. Kwa hivyo, haswa katika kitabu cha Danieli, zinaonyesha Mungu wa Israeli kuwa mkuu kuliko hadithi yoyote katika Biblia, hazizungumzii sana wahusika wa Biblia, Danieli, Shadraka, Meshaki, Abednego, Esta, na Yusufu. Ndiyo, zipo, ni muhimu, lakini sio lengo la hadithi hizo.

Lengo la hadithi hizo ni kuonyesha jinsi Mungu wa Israeli alivyo Mungu wa mataifa, Mungu wa miungu yote; yeye ni mkuu, na anafanya kazi kupitia watumishi wake popote walipo. Na nadhani hadithi hizi pia katika Biblia zinasaidia kuthibitisha ukuu wa Mungu. Kwa hivyo, kulikuwa na Yusufu, ambaye alikuwa amefungiwa gerezani, hakuwa amefanya kosa lolote.

Hapa kuna Danieli na marafiki zake watatu wakiwa utumwani Babeli. Hawakuwa wamefanya kosa lolote. Na bado, kitabu kinathibitisha mara kwa mara kwamba Mungu ana udhibiti, na hata ana udhibiti juu ya wafalme hao wa kigeni unaowatumikia. Amewashika mkononi mwake. Kwa hivyo hilo lingeweza kuwatia moyo watu.

Kwa hivyo angalia aina ya kitabu cha nusu ya kwanza, aina ya kitabu cha pili, unabii huu wa mwisho wa dunia. Kwa hivyo, ni sura sita, lakini ni maono manne; Danieli ana maono manne: sura ya saba, ana maono, sura ya nane, sura ya tisa, na kisha sura ya 10 hadi 12 ni sehemu moja. Kwa hivyo, tuna maono na ufunuo manne tofauti unaojumuisha sura hizo sita.

Mojawapo ya sifa za sura hizi ni ishara nyingi. Na unapokuja kwenye fasihi ya apocalypse, labda hiyo ni moja ya vipengele vigumu zaidi ni ishara. Kwa hivyo, tuna wanyama wenye sifa za mabadiliko, na tuna viumbe vya ajabu, tuna viumbe vinavyoinuka kutoka baharini, na tuna wanyama wanaoshambuliana na kuwakanyaga, na hatujui ishara hiyo inamaanisha nini.

Kama umesoma kitabu cha Ufunuo, jambo kama hilo linaendelea. Ishara hii ina maana gani? Hizi mbili hasa zina ishara nzito. Hizi mbili ni tofauti kidogo.

Zinachukuliwa kuwa za mwisho wa dunia, lakini si maono ya mfano. Zinafanana zaidi na maono ya mwisho wa dunia. Nadhani Ernest Lucas anaziita ufunuo wa mwisho wa dunia.

Sawa. Unachokiona katika haya ni kwamba malaika anamtokea Danieli na kumpa ujumbe. Haoni maono ya kitu kinachotokea.

Anasikia ujumbe kutoka kwa malaika, Gabrieli, angalau hapa ndani. Kwa hivyo, ni tofauti kidogo, lakini bado zote zinachukuliwa kuwa fasihi ya kiyama. Kama nilivyosema hapo awali, aina hii ya kiyama inajulikana sana katika kipindi cha Hekalu la Pili.

Hatuna uhakika hasa ulianza lini, lakini hakika unakuja kuchanua na kuchanua katika kipindi hicho. Huenda ulitokana na ukandamizaji na watu wanaohitaji kuona uingiliaji kati huu wa janga kutoka kwa Mungu. Mambo yalikuwa mabaya sana duniani kiasi kwamba kufuta kabisa kutarekebisha tatizo hilo.

Na Mungu lazima aje kufanya hivyo. Kwa hivyo, mtanisikia nikitaja sura hizi kama za mwisho wa dunia. Nitaziita unabii.

Nitaziita unabii wa apocalyptic, kwa sababu tu ni vigumu kidogo kupata kidole au kuelewa kinachoendelea. Ni apocalyptic lakini si kamili kama tunavyoona katika Ufunuo. Baadhi ya watu huziita poto-apocalyptic.

Kuna njia tofauti unazoweza kujaribu kuelezea. Ni ya mwisho wa dunia, ndiyo. Unabii, ndiyo.

Njoo na lebo yako mwenyewe. Ningeweza kufanya hivyo. Wasomi wanapenda kuja na lebo mpya kwa ajili ya mambo.

Hiyo ndiyo nusu ya pili ya kitabu. Kwa hivyo, unaweza kukikaribia kitabu kwa aina yake, na watu wengi hufanya hivyo. Unakigawanya katikati tu.

Unasoma hadithi za mahakama. Unasoma sura za kiyama na kile ambacho zinafanana. Sijui.

Labda hakuna. Hiyo ni njia moja ya kuielewa. Sio njia ninayoipenda zaidi, lakini ni muhimu kuelewa aina za fasihi na jinsi zinavyoathiri tafsiri.

Njia ya pili ya kukikaribia kitabu ni kupitia fomula za tarehe au mpangilio wa matukio. Nadhani fomula ni neno sahihi. Kitabu cha Danieli kina mfululizo wa tarehe zinazotusaidia kuelewa.

Ina tarehe kadhaa maalum. Acha niziweke wazi, kisha tutazizungumzia. Kwa hivyo hiki ni Kitabu cha Danieli.

Kwa kweli, huu ni wakati wa matukio. Kwa hivyo hapa nyuma ni 605 KK, na hii ndiyo tarehe inayotajwa katika Danieli 1.1. 605 KK ni mwaka wa tatu wa utawala wa Yehoyakimu, mfalme wa Yuda. Nebukadreza alizingira Yerusalemu, na hatimaye Danieli na marafiki zake wanachukuliwa mateka kutoka katika tukio hili mwaka 605.

Tarehe inayofuata inaonekana katika sura inayofuata, Danieli 2:1, na hiyo ni mwaka wa pili wa utawala wa Nebukadreza, ambao tutauweka karibu 604-603. Tarehe inayofuata tunayopata iko katika Danieli 7:1. Naam, si kweli kabisa, lakini ni mwaka unaofuata tunaoujali. 7:1 ni mwaka wa kwanza wa Belshaza, ambao ni karibu 553 Belshaza.

Kisha tunapata tarehe katika Danieli 8:1, ambayo ni mwaka wa tatu wa Belshaza, ambayo inatuweka karibu 551 KK. Tukija hapa chini, kwa mpangilio tu, tuna marejeleo ya mwaka wa kwanza wa Koreshi. Hii kwa kweli iko katika Danieli 1:21, lakini inazungumzia Danieli akihudumu, au Danieli akiwa katika ua wa mahakama ya Babeli, ua wa kigeni, hadi mwaka wa kwanza wa Koreshi, ambao tunajua kuwa ni 539 KK.

Acha niweke hizi kwenye sanduku ili uweze kuona tarehe. Katika Danieli 6:28, ambayo ni mwisho wa hadithi ya Tundu la Simba, pia ni mwisho wa sehemu ya masimulizi, kwa hivyo tunapofika kwenye sura inayofuata, tuko katika fasihi ya

kiapokalipsi, tuna taarifa kwamba Danieli alifanikiwa wakati wa utawala wa Dario na Koreshi. Hizi ni takriban kipindi kimoja cha wakati.

Kisha tuna mwingine katika 9:1, unaorejelea mwaka wa kwanza wa Dario. Katika 10:1, tunarejelea mwaka wa tatu wa Koreshi. Yote haya ni takriban 539.

Hii ni 537, toa au chukua. Nadhani, oh, na kisha katika 11:1, pia tuna marejeleo mengine ya mwaka wa kwanza wa Dario. Sawa, unadhani nini kuhusu fujo hili? Naam, nadhani ni muhimu kuangalia tarehe hizi mbili katika sura ya kwanza.

Kwa hivyo, katika 1:1, Danieli anachukuliwa mateka. Mwishoni mwa sura ya kwanza, msimuliaji anatuambia ni muda gani Danieli alikaa huko au angalau alihudumu kwa muda gani katika ua wa kifalme. Kwa hivyo tarehe hizi mbili katika sura ya kwanza zinatupa mfumo wa kitabu, au utumishi wa Danieli, mfumo wa mpangilio wa matukio, mfumo wa utumishi wa Danieli, na kitabu.

Inaenea kidogo zaidi, lakini kwa ufupi, sura ya kwanza inatueleza hilo. Kisha, kuanzia mwanzo wa sura ya pili hadi mwisho wa sura ya sita, ambayo iko hapa, tuna mfumo halisi wa hadithi za mahakama. Kwa hivyo, hadithi ya mahakama inaanza katika sura ya pili na ndoto ya Nebukadneza ya sanamu, sura ya tatu, sura ya nne, sura ya tano, na sura ya sita.

Hizo zote ni hadithi za mahakamani. Sura ya saba na ya nane ni maono, seti ya kwanza ya maono ambayo Danieli aliona. Haya ni maono ya wanyama.

Kwa hivyo, ana maono ya wanyama wanne na wanyama wawili—hiyo ndiyo seti yake ya kwanza ya maono—na kisha ana maono hapa chini pia.

Hii ni seti ya pili ya maono. Na hii ni maono ya majuma 70 na wafalme wa kaskazini na kusini. Kwa hivyo, nadhani hii inakusaidia kupata mtazamo tu kulingana na mpangilio wa matukio wa kitabu hiki.

Kwa hivyo, inavutia kwamba hadithi za masimulizi zinaanzia hapa. Simulizi linaishia hapa. Danieli katika tundu la simba, ameokolewa kutoka kwenye tundu la simba.

Na kisha kitabu kinarudi nyuma. Unapofungua sura ya saba, unarudi nyuma katika wakati; hii inavuruga mpangilio wa matukio. Kwa hivyo, maono haya mawili yanawekwa wakati hadithi hizi za mahakamani zinapotokea.

Lakini hujui hilo isipokuwa unajichukulia mwenyewe kwa makusudi, Belshaza, yuko nyuma sana hapa. Hiyo ndiyo seti ya kwanza ya maono. Haya ya pili yanakuja wakati hadithi za mahakama zinapomalizika na kwenda mwaka mmoja au miwili katika siku zijazo.

Ni njia nzuri ya kuelewa jinsi sura zinavyolingana, kwa mujibu wa mpangilio wa matukio. Kwa hivyo hiyo ni njia nyingine unayoweza kuifikia kitabu. Njia ya tatu, na njia ambayo nadhani inatusaidia zaidi katika kutafsiri kitabu, ni kwa lugha na haswa kwa muundo unaoundwa na lugha.

Kwa hivyo, tumeangalia, unaweza kuipanga kulingana na aina ya kitabu, unaweza kuipanga kulingana na mpangilio huu wa matukio, na sasa tutaipanga kulingana na lugha. Kwa hivyo kumbuka nilisema kwamba Danieli ana lugha mbili tofauti ndani yake. Inaanza kwa Kiebrania kwa sura nzima na kisha mistari minne, na kisha inahamia Kiaramu, na kisha inarudi kwa Kiebrania kwa sura ya nane hadi 12.

Kwa hivyo Kiaramu ni lugha dada au lugha ya binamu ya Kiebrania. Kwa kweli wanashiriki alfabeti sawa na maandishi sawa baada ya uhamisho. Sasa, kuna sehemu zingine kadhaa katika Agano la Kale ambapo tunapata muhtasari mdogo wa Kiaramu.

Katika Mwanzo, katika Yeremia, kuna mistari iliyotengwa ambayo ina Kiaramu ndani yake. Kitabu cha Ezra kina barua za mawasiliano zilizoandikwa kati ya maafisa wa Uajemi, utawala wa Uajemi, na Wayahudi huko nchini. Kwa hivyo hizo ziko katika lugha ya kibiashara, lugha ya wakati huo.

Na kisha tuna kitabu cha Danieli, ambacho kina tatizo hili, matumizi haya ya Kiaramu kwa njia ya ajabu. Kiaramu kwa kweli ni lugha iliyo hai kwa muda mrefu zaidi duniani. Bado kuna watu wachache, wanapungua, wanaozungumza lugha ya Kiaramu kwa njia tofauti.

Tunajua mwanzo wake angalau mapema kama karne ya 9 KK, lakini lugha yoyote hubadilika. Kwa hivyo, kuna tofauti na mabadiliko, lahaja, katika lugha hii baada ya muda. Na lahaja inayotumika katika kitabu cha Danieli kwa kawaida huitwa Kiaramu cha Kifalme.

Hiyo ndiyo lugha kuu, lugha ya kimataifa ya ulimwengu wa kale wa Mashariki ya Karibu wakati wa Danieli. Acha nichukue maelezo kidogo ya kando hapa. Baadhi ya watu wanajiuliza, mmenisikia tu nikisema kwamba Kiaramu kimekuwepo kwa muda mrefu, na kimebadilika sana.

Kwa hivyo, unaweza kuwa na swali, je, Kiaramu katika Danieli kinatusaidia kubainisha tarehe ya kitabu cha Danieli? Je, tunaweza kusema ni Kiaramu cha karne ya 6 dhidi ya Kiaramu cha karne ya 2? Swali hilo limeulizwa sana. Hapana, halisaidii sana. Ni jibu rahisi zaidi, na hilo ndilo makubaliano ya jumla.

Hapana, haisaidii. Kiaramu katika Danieli ni Kiaramu cha Kifalme, na tarehe zake ni kuanzia 700 hadi 200. Kwa hivyo bahati nzuri.

Kwa hivyo, kabla hatujazungumzia sababu zinazowezekana kwa nini Danieli angeweza kuwa na sura hizi sita za Kiaramu, wacha nizungumzie kidogo kuhusu Wayahudi wanaozungumza Kiaramu. Kuna makundi kadhaa ya watu tunaowajua wangetumia Kiaramu. Kwa hivyo, Wayahudi waliokuwa uhamishoni labda waliwaweka Kiebrania hai kwa muda mrefu iwezekanavyo, kama vile jamii ya wahamiaji katika nchi yetu inavyoweza kujaribu kuweka lugha yao hai, hasa kizazi cha kwanza, na wanaweza kuzungumza lugha hiyo katika nyumba zao.

Lakini kadiri unavyozidi kuwa mbali na uhamiaji huo, ndivyo lugha inavyozidi kupunguzwa, na hatimaye inapotea. Kwa hivyo, tunadhani kuna uwezekano kwamba Wayahudi waliokuwa uhamishoni walizungumza Kiebrania kwa muda, lakini walijifunza Kiaramu. Labda walilazimika kuelewana, lakini hatimaye, ingepotea.

Vipi kuhusu Wayahudi huko Yudea, wale ambao hawakupelekwa uhamishoni? Huenda waliweka Kiebrania hai tena kwa muda mrefu iwezekanavyo, lakini wangelazimika kutumia Kiaramu kwa aina yoyote ya hati za serikali au rasmi. Na inavutia unapofika kwenye kitabu cha Ezra, na cha Ezra baada ya uhamisho, na Ezra alikuwa mwandishi, na anawasomea watu Torati ya Kiebrania, lakini ilibidi itafsiriwe, ambayo inaweza kumaanisha kuwa ilibidi itafsiriwe. Hatuna uhakika kama watu waliohamishwa bado walikuwa na lugha ya kutosha kuweza kuelewa Torati.

Kwa hivyo, tuna lugha hizi mbili zinazofanya kazi pamoja katika jamii tofauti, lakini kwa nini ziko pamoja katika Danieli? Kuna nadharia nyingi. Nitakupa baadhi ya nadharia, kisha nitazingatia ile ambayo nadhani inashawishi zaidi. Kuna nadharia kwamba sura hizi za Kiaramu... Sawa, kwa hivyo tuna sura za Kiebrania 1 hadi 2, mstari wa 4, kisha Kiaramu ni sura ya 2 hadi 7, na kisha kurudi kwa Kiebrania.

Na kwa sehemu kubwa, hizi ndizo hadithi. Hizi ni hadithi za mateka wa Kiyahudi katika mahakama za kigeni, isipokuwa sura ya 7. Kwa hivyo, nadharia moja ni kwamba, hadithi hizi zinahusisha wafalme wa Babeli na hata Waajemi, na kwa hivyo zinahusiana moja kwa moja na watu ambao lugha yao ya kwanza labda ilikuwa Kiaramu. Kwa hivyo, tulizifanya hadithi hizi zipatikane kwa Mataifa.

Tuliwapa Wababeli na Waajemi. Labda, lakini kwa kweli hadithi hizo zinawahusu zaidi Wayahudi. Kama wewe ni Mwajemi au Babeli, huenda hutafurahi sana kuhusu hadithi hizi ambapo mateka wa Kiyahudi wanazidi nguvu zako.

Kwa hivyo, ni nadharia, lakini nadhani hadithi zilizoandikwa kwa sehemu kuonyesha udhalili wa miungu ya kitaifa labda hazitakubaliwa vizuri na utamaduni huo. Nadharia ya pili ni kwamba kitabu cha Danieli kiliandikwa kikamilifu kwa Kiaramu. Kwa hivyo, sura ya 1 hadi 12 ziliandikwa zote kwa Kiaramu, na kisha wakati fulani baadaye, sura za Kiebrania zilitafsiriwa kutoka Kiaramu hadi Kiebrania ili ziweze kuhakikisha kwamba kitabu hicho kingeingia katika orodha ya vitabu.

Sawa, sawa, tuseme ilihitajika kuwa katika Kiebrania ili iwe katika orodha. Sawa, nikikubali hilo, lakini kwa nini uchague sura ya 2 hadi 7 bila mpangilio? Hiyo ni Kiaramu. Kwa nini usiandike kitabu kizima? Sijui.

Sio nadharia ngumu sana. Nadharia ya tatu ni kwamba Kiaramu ni mbinu ya fasihi inayotoa uhalisi kwa hadithi zinazoandikwa katika sehemu inayozungumza Kiaramu. Na hoja hii, nadhani, inatokana na ukweli kwamba inapobadilika kutoka Kiebrania hadi Kiaramu, maandishi yanasema Wakaldayo walimjibu mfalme kwa Kiaramu, na kisha hubadilika hadi Kiaramu.

Sasa, baadhi ya tafsiri hazitajumuisha hilo katika Kiaramu kwa sababu zitasema, hilo lilikuwa ni dokezo la mwandishi tu, ukumbusho kwamba, hujambo, lugha imebadilika hapa. Zingatia. Hilo linaweza kufanya kazi kama nadharia, isipokuwa kwa nini linabaki katika Kiaramu kwa sura sita wakati una mazungumzo lakini si mazungumzo ya moja kwa moja?

Kwa hivyo, sidhani kama hilo hatimaye linatupeleka tunapotaka kwenda. Nadhani kwamba Kiaramu ni mbinu ya kifasihi, lakini haitoi uhalisia. Nadhani ni mbinu ya kifasihi ambayo sura hizi sita, sura hizi za Kiaramu, kwa kweli hufanya kazi kama kitu cha ufunguo wa tafsiri au njia ya kukaribia sehemu iliyobaki ya kitabu.

Na kwa sehemu iliyobaki ya kitabu, namaanisha 8 hadi 12. Acha nieleze hili kwa undani na kukuambia kwa nini nadhani hivyo. Sawa.

Sura hizi sita kwa kweli ziko katika muundo mzuri sana. Sawa. Kwa hivyo, katika sura ya pili, tunazo. Hizi ni sura za Kiaramu.

Tuna hadithi ya Nebukadneza, ambaye ana ndoto kuhusu sanamu nzuri ya chuma, ambayo Danieli anamtafsiria. Ndoto hii inahusu falme nne za wanadamu ambazo hatimaye zitaharibiwa na kuzidiwa na ufalme wa mbinguni, ufalme wa tano utakaodumu milele. Kwa hivyo, inahusu falme nne na ufalme wa tano wa milele.

Hiyo ndiyo maana ya ndoto ya sanamu. Sura ya tatu ni hadithi ya Shadraka, Meshaki, na Abednego, na kwa kweli wamejipanga, au wamevaa vito, kwa sababu ya kutoisujudia sanamu ya Nebukadneza, na wanatupwa katika tanuru ya moto. Ni hukumu yao ya kifo, lakini kama ilivyotokea, Mungu anawaokoa, na Nebukadneza anamheshimu mungu wa Shadraka, Meshaki, na Abednego.

Kwa hivyo, wanaokolewa kutoka katika kifo, na sababu iliyowafanya wakabiliane na kifo ilikuwa ni kwa sababu ya imani yao. Sawa. Sura ya nne ni ndoto nyingine ya Nebukadreza, na hii, katika ndoto hii, anaona mti huu mzuri, na unaijaza dunia, na unalisha kila kitu kinachouzunguka, hutoa kivuli.

Ni mti huu mzuri. Na kisha ghafla, unaamriwa ukatwe. Mlinzi huyu, malaika huyu, anasema, ukate, tawanya majani yake, uangamize.

Na Danieli anatafsiri ndoto hii, akisema, Nebukadreza, Mungu anakuhukumu kwa kiburi chako. Kwa hivyo, tuna mfalme wa kibinadamu mwenye kiburi ambaye anahukumiwa na Mungu kwa kupita kiasi mamlaka yake, mamlaka yake aliyopewa na Mungu, kwa kweli. Kwa hivyo, mfalme mwenye kiburi, anahukumiwa na Mungu.

Katika sura ya tano, tunapata mfalme mpya. Huyu ni Belshaza, na Belshaza anaona maandishi ukutani, na maandishi haya hawezi kuyaelewa, na wataalamu wake hawawezi kumsaidia, na Danieli anakuja kuyatafsiri. Danieli anasema, Belshaza, unajivunia.

Mungu anakuhukumu kwa kiburi chako. Hilo ndilo jambo la msingi. Alikuwa mfalme mwenye kiburi, akihukumiwa kwa kiburi chake na Mungu.

Sura ya sita ni hadithi ya Danieli katika tundu la simba. Na sababu ya kuwa katika tundu la simba ni kwa sababu alikuwa mwaminifu kwa Mungu wake. Alikataa kabisa kufanya ibada ya sanamu.

Alikabiliwa na kifo kwa sababu ya uaminifu wake, naye akaokolewa. Kwa hivyo aliokolewa kutoka kifo kwa sababu alikuwa mwaminifu. Sura ya saba, kumbuka hii ni zamu yetu.

Kwa hivyo sasa tuko katika ufunuo. Danieli ana maono. Danieli ana maono ya wanyama wanne waliobadilika wakitoka katika bahari hii yenye msukosuko, na hatimaye wanaangamizwa na kuhukumiwa, na kutoka katika ndoto hii kunatoka ufalme wa tano wa milele.

Sawa, labda unaweza kuona kufanana. Kwa hivyo, tuna aina ya simulizi zinazofanana zinazoendelea hapa. Sawa, hii inatambulika sana, sawa? Huu sio usomi wangu.

Maoni yoyote yatakuambia kuhusu shirika hili. Lakini kwa nini? Hili ni nini? Hivi ndivyo wasomi wanavyopenda kuita chiasm, au chiasm kulingana na jinsi unavyotaka kulisema. Merriam-Webster anasema unaweza kusema yote mawili.

Kwa hivyo, muundo wa chiasm au chiastic unatokana na herufi ya Kigiriki chi. Aina ya X inajikunja yenyewe. Kama ningekuwa nimeiweka ndani, ningeweza kusema, hapa kuna sura ya pili, sura ya pili pale, au sura ya saba, ziko katika kiwango sawa.

Sura ya tatu, sura ya sita ziko katika kiwango sawa. Sura ya nne, sura ya tano. Kwa hivyo, hivi ndivyo tunavyoona mambo wanayofanana, sawa? Hapa ndipo mkanganyiko unapokuja.

Inajikunja yenyewe. Sasa, hakuna mtu kutoka fasihi ya kale aliyeacha aina fulani ya sababu ya kwa nini wangeweza kutumia hii. Lakini unaweza kupata aina hii ya muundo katika Agano la Kale lote.

Baadhi ya watu wanaona zaidi kuliko wengine, lakini katika baadhi ya maeneo, hilo ni dhahiri kabisa. Hili ni dhahiri sana. Na hawakutuambia ni kwa nini walifanya hivi.

Kwa hivyo, kumbuka, tumebaki kidogo kukisia nadharia ya kinachoendelea hapa. Lakini kile ambacho wasomi huwa wanafikiria ni kwamba moja ya madhumuni ya muundo wa chiastic ni kuteka mawazo yako kwa kile kilicho katikati. Mkazo ni nini? Kiini chake ni nini? Naam, ni nini kilicho katikati ya chiaism hii? Una wafalme wa kibinadamu wenye kiburi wanaohukumiwa na Mungu kwa kiburi chao.

Sasa, mojawapo ya jumbe kuu za kitabu cha Danieli ni ufalme, hasa uhusiano kati ya ufalme wa kimungu na ufalme wa mwanadamu, ambao hatimaye una mamlaka. Na kila moja ya hadithi katika Danieli inalenga au kutuongoza katika njia hii ya ufalme wa Mungu ndiyo ufalme pekee wa milele, na utadumu milele. Na haijalishi mambo yanaonekanaje ardhini, haijalishi hali zinaonekanaje, Mungu bado ana udhibiti, na anauleta ufalme wake wa milele.

Hilo ni jambo kuu katika kitabu cha Danieli. Inashangaza kwamba kiini cha hadithi hii ni sura hizi mbili kuhusu wafalme wa kibinadamu wenye kiburi waliovuka mipaka yao na kuhukumiwa na Mungu. Kinachovutia pia, ukifikiria kuhusu sura hizi mbili, ni kwamba wafalme waliitikia hukumu na marekebisho ya Mungu kwa njia tofauti.

Kwa hivyo, Nebukadreza anahukumiwa kwa kiburi chake, lakini kuna dokezo kidogo katika sura ya nne kwamba labda alitubu kidogo, na hatimaye, anahukumiwa. Lakini mwishoni mwa sura hiyo, anamsifu Mungu wa Danieli kwa jinsi alivyo mkuu na kwa ufalme wake wa milele. Kwa hivyo, Nebukadreza anatoka jukwaani katika kitabu cha Danieli baada ya kutoa kauli hii ya kushangaza kuhusu ukuu wa Mungu na ufalme wake.

Huyu ni Nebukadreza, mfalme mkuu zaidi wa siku zake, na anatambua nguvu zake alizopata kutoka kwa Mungu. Amehukumiwa, lakini jibu lake ndilo sahihi. Belshaza, loo, napenda sura ya tano; tutafurahia katika sura ya tano; Belshaza amehukumiwa kwa kiburi chake.

Kwa kweli hata hajapewa nafasi ya kutubu. Hukumu inakuja mara moja kwa ajili yake. Lakini simulizi hiyo inakuambia ni kwa nini.

Belshaza hakuwa mtu wa kufundishika. Alikuwa na mfano wa baba yake wa kufuata, lakini kimsingi alimkosoa Mungu wa Israeli. Kwa hivyo, Belshaza aliitikia vibaya kabisa ukuu wa Mungu maishani mwake.

Kwa hivyo, kitabu hiki kinatuonyesha ufalme wa kibinadamu, uhusiano wa wafalme wa kibinadamu, na haswa wafalme wa kibinadamu wa mataifa. Wafalme wa Mataifa. Hawa sio wafalme wa ukoo wa Daudi.

Hawa ni wafalme wa mataifa mengine ambapo watu wa Mungu huishi, na kusema ukweli mahali ambapo watu wa Mungu wanaishi leo, sivyo? Tunaishi chini ya wafalme wa kigeni, kwa mfano, wafalme. Na msugvano huu unaangazia mwikio unaofaa ambao wafalme wa kibinadamu wanapaswa kuwa nao kwa Mungu. Nguvu zao zinatokana na Mungu.

Imetolewa kwao na Mungu, lakini hiyo pia inakuja na uwajibikaji. Sawa, kwa hivyo sehemu hii ya ndani inawaangalia wafalme wa kibinadamu wenye kiburi na uhusiano wao na Mungu. Twende kwenye zile mbili za nje.

Sura hizi mbili zinaweka mgawanyo mzima wa mawazo na mtazamo huu wa ulimwengu wa ufalme wa milele wa Mungu. Tunaangalia falme nne za wanadamu katika kila moja, lakini nne ni jumla. Unaweza pia kusema hii yote ni historia ya wanadamu.

Na hapa tuna umilele huu wa tano. Utawala wa Mungu ni wa ulimwengu wote. Mungu si mdogo kwa kiti cha enzi cha mtu mmoja mmoja.

Yeye yuko juu ya wafalme na falme zote, na ufalme wake pekee utadumu milele. Kwa hivyo, ni mtazamo wa ulimwengu wa ukuu wa Mungu. Sawa, kwa hivyo tuliangalia wafalme mmoja mmoja hapa.

Tuliangalia mtazamo huu wa ulimwengu hapa. Vipi kuhusu sura hizi mbili? Naam, watu wa Mungu wamekwama, iwe vizuri au vibaya, kuishi chini ya utawala wa wafalme wa kigeni. Na baadhi ya wafalme na serikali hizo zitakuwa na uadui.

Maisha yatakuwa magumu sana. Baadhi yao yatakuwa mazuri. Kwa hivyo, Danieli anaelewana vizuri sana na Dario.

Wakati Dario, mfalme, hatimaye analazimika kutoa hukumu yake ya kifo, anavunjika moyo sana. Hataki kufanya hivyo kwa sababu anampenda Danieli. Anaonekana hata kumsifu Mungu wa Danieli kabla ya kumtupa kwenye tundu la simba, lakini ni lazima afanye hivyo.

Amefungwa na sheria yake. Katika sura ya tatu, Nebukadreza ni mwendawazimu mkali. Yeye ni ... nafasi ya pili, na kisha anamtupa tu motoni.

Kwa hivyo, una serikali ya kibinadamu yenye uadui. Una... Unajua, nisingekuwa na uadui. Ninakupenda.

Kwa hivyo, watu wa Mungu wanaishi katika hali tofauti katika nchi zao za kigeni, lakini wanaweza kuwa waaminifu. Wanaweza kukabiliwa na kifo. Ujumbe wa sura hizi si kwamba Mungu atawaokoa kutoka kifoni.

Alifanya hivyo, lakini hakulazimika kufanya hivyo. Lakini wanaweza kuwa waaminifu, bila kujali aina ya mfalme wanayeishi chini yake. Kwa hivyo, huu ndio muundo mzima wa kichawi, hadithi hizi, na pamoja na sura hii ya mwisho wa dunia, ambayo inaweka mada hizi kuu za kitabu, na baadhi ya mada kuu, nadhani, zinazotusaidia tunapofikia sura ya 8 hadi 12.

Kwa hivyo, katika sura ya kwanza, unaweza kuwa unajiuliza ni nini kilitokea kwa sura ya kwanza. Sura ya kwanza ni kama utangulizi wa kitabu. Inawatambulisha wahusika wakuu, baadhi ya mada kuu, na baadhi ya migogoro itakayokuwepo.

Tutazungumzia zaidi kuhusu hilo katika hotuba yetu ijayo. Imeandikwa kwa Kiebrania. Ni utangulizi wa kitabu hiki.

Sura ya pili inatuingiza katika muundo huu wa hadithi za kichawi, za mwisho wa dunia, na kisha tunapofikia sura ya 8 hadi 12, wacha niseme jambo moja zaidi kuhusu hadithi hizi. Hadithi hizi na maono haya yote yameanzia Babeli, katika nchi ya uhamishoni. Kwa hivyo, wanaweka jiografia yao ni Babeli.

Sawa. Katika sura ya 8 hadi 12, Danieli bado yuko Babeli, lakini anaona maono ya wakati ujao katika nchi, kwa hivyo jiografia inabadilika.

Hadithi hizi zinatokea Babeli. Maono haya yanaonyesha maisha huko Palestina, na yanaonyesha maisha mabaya. Maisha ni magumu sana katika maono haya.

Hii ni fasihi ya mwisho wa dunia, fasihi ya watu waliokandamizwa, wanaoteseka, ambapo maisha ni mabaya sana. Tumaini pekee ni Mungu kuja, kufuta historia yote, na kuanza upya. Wanakandamizwa.

Wanateseka. Watu hawa wanaoteseka wanahitaji nini ili wapitie mateso? Kwa sehemu, nadhani hiyo ndiyo maana mkanganyiko huu unashughulikia. Watu hawa wanaoteseka wanahitaji kuona ukweli wa msingi kwamba ufalme wao wa Mungu ni wa milele.

Hatimaye itaijaza dunia. Falme zote za wanadamu zitaharibiwa. Mfalme huyo wa kibinadamu anayekukandamiza sasa, si milele.

Ufalme wa Mungu utashinda. Watu wa Mungu wanaweza kuwa waaminifu bila kujali wanakabiliana na nini, na hatimaye Mungu atawahukumu wafalme hao wa kibinadamu wenye kiburi wanaofanya maisha yako kuwa magumu. Kwa hivyo,

nadhani kwamba muundo huu wa kichawi kwa kiasi fulani uko katika Kiaramu kwa sababu umewekwa Babeli.

Ni lugha ya kigeni kwa watu. Kwa njia fulani, Kiebrania ni lugha yao ya mama. Imewekwa Babeli.

Ni jambo la kigeni. Sio jinsi walivyotaka mambo yawe, lakini kutokana na muundo huu wa kichaa, tunapata ukweli huu wa msingi unaowarudisha katika maisha katika nchi. Ni faraja gani wanayohitaji? Nadhani inatokana na hadithi hizi.

Kwa hivyo huo ndio mtazamo wangu kuhusu mgawanyo wa maneno. Huenda nikawa nayasoma zaidi kuliko watu wengine. Yananisaidia kuelewa Kiebrania na Kiaramu.

Inanipa maana fulani. Ina ubora wa kimaudhui, si tu kwamba, ni Kiaramu, zimeunganishwa pamoja, au hazikutafsiri zote. Sijui. Hii inanisaidia kuifikia kitabu kikamilifu na kuona kwamba kina kusudi.

Hii ni makusudi. Hii ni muundo wa makusudi. Hii haikuwa, oh, hodgepodge, na angalia kilichotokea.

Hili lilikuwa la makusudi. Naam, kwa nini? Huenda nisiwe na jibu, lakini ni njia muhimu ya kufikiria kitabu kizima. Kwa hivyo tulimaliza nyenzo zetu za utangulizi, na tutakaporudi katika hotuba yetu inayofuata, tutaangalia Danieli 1.

Huyu ni Dkt. Wendy Widder katika mafundisho yake kuhusu kitabu cha Danieli. Hii ni kipindi cha 3, Muundo wa Kitabu cha Danieli.